

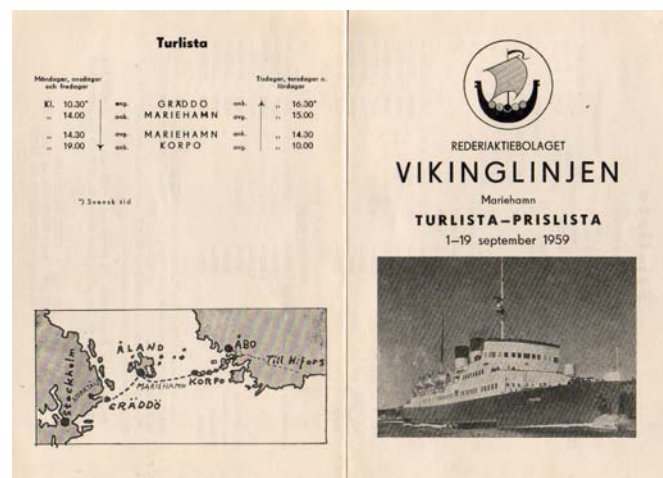
Pressrelease

Färjetrafik under 50 år

Den 1 juni är det 50 år sedan den första egentliga bilfärjan S/S Viking inledde sin trafik mellan Finland, Åland och Sverige. En ny era i passagerartrafiken Finland – Åland – Sverige inleddes vid denna tidpunkt. Viking Line firar detta jubileum bl.a. genom att ge ut en omfattande historik skriven av sjöfartsjournalisten Pär-Henrik Sjöström. Sjöström beskriver boken "Vägen över havet – från pionjärer till marknadsledare" som en faktabok kryddad med vissa anekdoter. Arbetet med boken tog ett och ett halvt år. Även på fartygen kommer jubileet att uppmärksammas med bl.a. speciella menyer, affischer på gamla fartyg, filmer mm.

Historien

År 1959 inledde S/S Viking som första egentliga bilfärja trafiken mellan Finland, Åland och Sverige. Premiärturen gick av stapeln den 1 juni på linjen Galtby–Mariehamn–Gräddö. Fartyget ägdes av det nygrundade bolaget Rederi Ab Vikinglinjen i Mariehamn med den åländske sjökaptenen Gunnar Eklund som initiativtagare. Färjan var 99 meter lång och kunde frakta 88 personbilar.

Revolutionerande utveckling

Många betraktade den nya trafiksatsningen med stor skepsis, men fick senare erfara att detta var upptakten till en närmast revolutionerande utveckling i kommunikationerna mellan Finland, Åland och Sverige. Innan färjepoken inleddes var det besvärligt och dyrt att resa mellan Finland, Åland och Sverige. Man var tvungen att ta antingen flyg eller en nattbåt, som i

Pressrelease

sin trafik mellan Åbo och Stockholm gjorde invikningar till Mariehamn. Det var fråga om både obekväma och dyra resor. Att ta med sin bil var inget problemfritt företag – bilarna måste nämligen vinschas ombord. Risken för skador var därför stor. S/S Viking hade en ramp som både bilar och lastbilar kunde köras ombord på.

Vad frakterna beträffar måste långtradarchaufförerna köra runt Bottniska viken via Haparanda då de skulle transportera gods mellan till exempel Stockholm och Helsingfors.

Enklare och billigare att resa

Den nystartade trafiken innebar ett efterlängtat uppsving för kommunikationerna. Mångas dröm att till ett rimligt pris kunna ta familjen med på en bilresa mellan Finland och Sverige blev verklighet. Biljettpriserna var nämligen låga. En demokratisering av resandet hade inträtt – nu kunde inte bara de välbärgade unna sig en resa till grannlandet. Vikinglinjen inledde sin trafik under gynnsamma omvärldsvillkor. De efterkrigstida rese- och valutarestriktionerna, som tidigare bromsat utvecklingen, var borta och passfriheten mellan de nordiska länderna gjorde resandet obyråkratiskt. Inrättandet av en samnordisk arbetsmarknad gav upphov till flyttningströmmar och den ekonomiska utvecklingen genererade ökade fraktbehov samt gav upphov till ett nytt fenomen, folkbilismen. Detta i kombination med möjligheten att köpa skattefria varor ombord bildade gynnsamma förutsättningar för en kraftig volymtillväxt avseende såväl gods- som passagerartransporter.

År 1960 flyttade Vikinglinjen sin ändhamn i Sverige från Gräddö till Kapellskär. Bedömningen var att Kapellskär hade ett mera strategiskt läge som utgångspunkt för färjetrafik till Finland och Åland. Inom Rederi Ab Vikinglinjen var åsikterna delade huruvida man skulle satsa på renodlad färjetrafik eller på färjetrafik i kombination med torrlast- och tankfartyg. Förespråkarna för en renodlad färjetrafik bildade 1963 rederiet Ålandsfärjan Ab, senare SF Line Ab, nuvarande Viking Line Abp. Samma år satte det nystartade rederiet in sitt eget fartyg S/S Ålandsfärjan på linjen Mariehamn–Gräddö, senare Kapellskär.

Samarbete inleds

Trots att många till en början varit skeptiska till färjetrafiken dröjde det inte länge innan flera fick upp ögonen för denna nya bransch. Pionjärerna inom färjetrafiken fann snart att de fått efterföljare. Konkurrensen hårdnade och ledde till sänkningar av de redan tidigare förmånliga biljettpriserna. Det talades om “självmordspriser” och “det stora färjpriskriget”.

Aktörerna insåg snabbt nyttan av ett samarbete rederierna emellan. Detta ledde till att Ålandsfärjan Ab, Rederi AB Slite och Rederi Ab Solstad, tidigare Rederi Ab Vikinglinjen, ägt av Rederi Ab Sally, inledde ett samarbete avseende marknadsföringen. Marknadsföringsbolaget Vikinglinjen Ab Oy, sedermera Viking Line Marketing Ab Oy,

Pressrelease

bildades hösten 1966. Den röda färg som blev gemensam för konsortiets fartyg introducerades redan 1965 av Rederi Ab Slite på M/S Apollo.

Servicen utvecklas

År 1970 brukar kallas ett märkesår för Vikinglinjen. För det första levererades tre nybyggda fartyg som var baserade på ett genomgripande nytänkande. De byggdes alla för högsta skandinaviska klass med särskild betoning på komfort och service för passagerarna. För det andra blev Kapellskärsvägen ut till färjfastet upphöjd till Europaväg, vilket samtidigt innebar att bilfärjorna blev denna vägs naturliga fortsättning med samma status av Europaväg.

Bilfärjetrafiken utvecklades snabbt under 70-talet och 80-talet från det traditionella bilfärjekonceptet till dagens lyxiga kryssningsfärjor som tillgodoser vitt skilda kundbehov, såsom rekreativskryssningar, konferenskryssningar, transportresande och fraktrafik. Samtidigt utvecklades linjenätet successivt till att omfatta även Nådendal, Åbo och Helsingfors som ändhamnar i Finland samt Stockholm i Sverige. I slutet av 80-talet inleddes även kryssningstrafik till Estland. Denna trafik har efter Estlands EU-inträde följts av nysatsningar på en omfattande reguljär trafik för passagerare, personbilar och frakt.

Rederi Ab Sally och Rederi AB Slite lämnade Viking Line konsortiet år 1988 respektive 1993. År 1993 blev nuvarande Viking Line Abp moderbolag i Viking Line koncernen och 2005 fusionerades marknadsföringsbolaget med moderbolaget.

Sjöfartrådet Gunnar Eklund gick bort 23 maj 2009

Initiativtagaren till färjtrafiken Sverige – Åland – Finland 1959 och bolagets VD 1963 – 1989, sjöfartsrådet Gunnar Eklund avled 23.5. Han blev 92 år. I mer än femtio år var Viking Line hans stora intresse och fortfarande fram till i hans sista levnadsvecka ville han veta hur det var med trafiken och bokningsläget inför sommaren. Han glädde sig över hur väl Viking Line klarade sig i den hårda konkurrensen och särskilt nybygget Viking XPRS framgång i Tallintrafiken.

Tilläggsinformation:

Nils-Erik Eklund, tverkställande direktör, Viking Line Abp, tel: 018-27000

Tuomas Nylund, direktör extern kommunikation och samhällsrelationer, tel: 09-1235272

Johanna Boijer-Svahnström, informationschef, tel: 018-27748

Christa Blomqvist, informatör, tel: 09-1235242